

Pionererne på Bubbel Mark

- en efterkommer beretter

Af Ruth Thinggaard, Vestervig

I årbog 2009 har Thomas Norskov Kristensen fortalt om udstykningen af en del af gården Bubbel i Vestervig sogn i efteråret 1927. I den foreliggende artikel fortæller Knud Primdahl Nielsen, søn af en af pionererne på Bubbel Mark, om sin opvækst og minder fra dengang. Knud overtog ejendommen efter sin far i 1953.

Udstykningerne skete i forbindelse med de omfattende jordreformer i starten af 1900-tallet. Hensigten med reformerne var, at den fattigste del af landbefolkningen bevilgedes favorable statslån til at købe jord for og således fik mulighed for at få "fod under eget bord" – eller lettere omskrevet: "fod på egen jord".

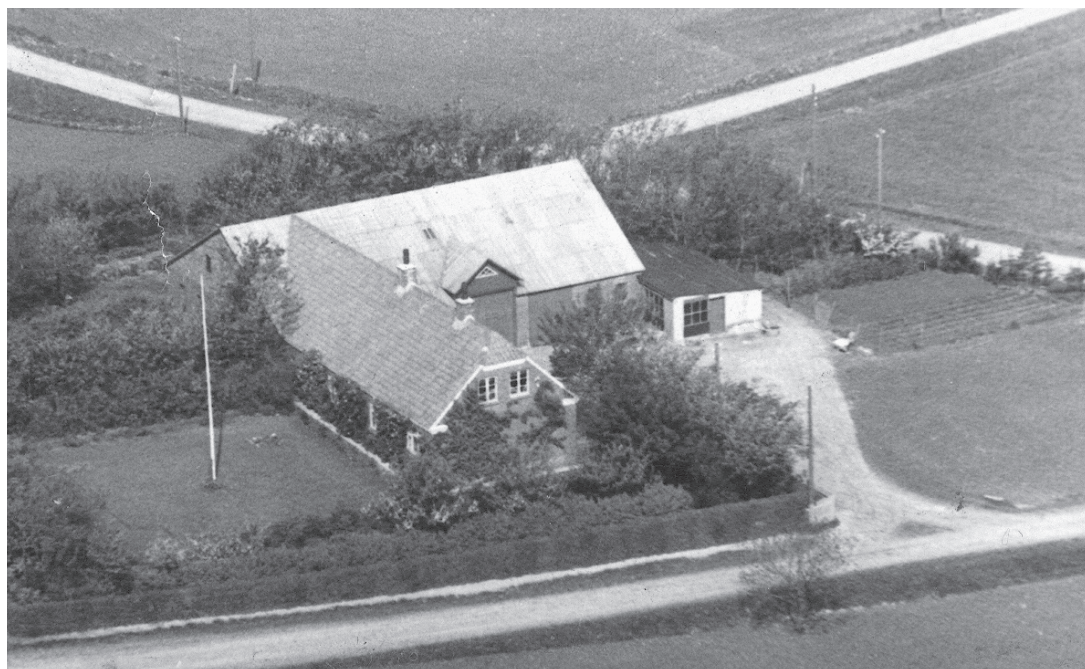
Knuds far, Niels Nielsen født 1895, arbejdede ved mergelbanen i Brande, og her mødte han Marie Nielsen fra Helligsø. Som ung pige var Marie rejst til Brande for at hjælpe sin søster med at passe børn. Den 28. juni 1928 blev de i en ret moden alder gift i Helligsø kirke; Niels 33 og Marie 35 år.

Udstykningsforeningen havde på dette tidspunkt udstykket 11 statshuse, fem på 8-9 ha. og seks på ca. 6 ha.

Niels købte 8,8 td. bygsdl. til en pris af 7.500 kr. og byggede en ejendom til 10.000 kr. Som den eneste nybygger holdt Niels fast på, at der skulle lægges teglsten på stuehuset, hvilket viste sig at være en særdeles god beslutning, eftersom taget holder endnu. Det allerførste, man gravede og byggede, var en brønd, da der jo skulle

Niels og Marie Nielsen

Ejendommen Ingesbjergvej, Vestervig som Knud Primdahl overtog 1953 efter sin far

være vand til byggeriet. Al mørtel og sand blev blandet med skovl og ved håndkraft. I 1939 blev der indlagt strøm.

Marie fødte en datter, Grete, i 1929 og en søn, Knud, i 1931. Begge børn gik i Sejersminde skole, som blev bygget på jord skænket af Sejersen på Bubbøl, heraf navnet Sejersminde skole. Knud fortæller, at han faktisk kun har gået i skole 3 ½ år, eftersom han kun gik i skole hver anden dag.

Besætningen på Marie og Niels' ejendom var på 6 køer, 2 søer og ca. 100 høns. Grete blev gift med Knud Luther Nielsen, søn af en købmand i Vestervig. Knud fandt sin tilkommende, Bodil Jensen, på nabogården Klosterhedegård, og de blev gift på Bodils fødselsdag 14. august 1953. De overtog fødegården, og Knuds forældre flyttede til Lemhøje.

Ejendommen blev udvidet med en tilbygning, så nu var der plads til 10 køer, 2 søer, 60 fedesvin og ca. 150 høns. Æggene blev byttet med dagligvarer hos købmanden i Vestervig, og som regel gik regnestykket faktisk lige op - altså den rene naturaløkonomi. To gule norske he-

ste, Gulle og Lotte, blev de første 5 år brugt til markarbejdet, men landbrugets mekanisering bevirkede, at hestene i 1958 blev udskiftet med en Fergusonstraktor.

Som ganske ung fik Knud kørekortet foræret af sin far. De havde ikke selv bil, så med det ny erhvervede førerbevis lånte Knud af og til Luthers bil til en familiekøretur. Det blev dog ikke så ofte, for svogeren var meget øm over sit statussymbol, for sådan blev en bil ofte betragtet i halvtredserne. Knud syntes, at Bodil også skulle have et kørekort. Hun blev hørt i teorien, når de gik og hakkede roer. Det gode "hjemmearbejde" resulterede i, at Bodil bestod første gang. Deres første bil - en Opel Olympia - blev købt i 1960.

Tre piger blev født på ejendommen og blev omtalt som prinsesserne: Bente i juni 1954, Lisbeth i december 1957 og Lone i juni 1964. Vejrguderne gjorde Lisbeths fødsel lidt dramatisk. En strid snestorm bevirkede, at jordemoderen måtte rekvirere en ambulance. Samtidig med ambulancen ankom også mælkekusken.

Mælkejungerne skulle transporteres til meje-

riet i Vestervig, og da han passerede Lemhøje, hvor Knuds forældre nu boede, fortalte han om ambulancen, som var kommet til Knud og Bodil. De blev nu meget nervøse! Mælkekusken var i øvrigt kendt for, at han gerne ville fortælle om dramatiske hændelser.

Lisbeth var en robust pige med "drenge-manerer". Hun kørte en dag så hurtig på sin trehjulede cykel, at hun væltede og fik hovedet i en kokasse! Knud skyldte hende under den kolde vandhane - til Lisbeths store utilfredshed. Da hun blev større, ville hun gerne være i stalden og hjælpe, når hendes far malkede.

Allerede da pigerne var omkring 8-10 år, fik de pligter. De skulle hjælpe til med bl.a. at vaske mælkejunger - også kaldt transportspande, hakke roer og med rengøringen om lørdagen, hvor alt skulle endevendes.

Bodil og Knud Nielsen blev gift 14. august 1953

På et tidspunkt blev husmandsbrugene for små til at brødføde en familie, så Bodil blev udearbejdende som hjemmehjælper. Hun kom på kursus, hvor hun bl.a. skulle lære at vride en karklud! Lidt overflødigt - syntes hun.

Den gamle frue, Mary Vendelboe, på Bubbel, som havde sin aftægtsbolig i enden af gårdens stuehus, kom Bodil senere til at passe, og hun fik blandt andet til opgave at stryge de fine hvide manchetter, som den ældre dame brugte. Engang fruen skulle have gæster, skulle Bodil smøre smørrebrød og fik der at vide, at de ikke skulle se ud, som om katten havde slikket dem. Lisbeth og Bente kom en del på Bubbel og tjente lommepenge ved børnepasning og rengøring.

Børnene begyndte skolegangen i Sejersminde skole. Da den blev nedlagt i 1970'erne, fortsatte de i Lindalsminde skole, som lå ved Vestervig kirke. Da den også blev nedlagt, blev den sidste destination i skoleforløbet Vestervig skole.

Næsten hver søndag kørte familien ud i det skønne Thy. Bodil var hurtig til at smøre madpakker, og Knud nød at vise pigerne egnens seværdigheder og pointerer, at det var en dejlig tid.

Ejendommens jord er i dag lejet ud til Bubbel, så ringen er sluttet, og Knud nyder stadig at bo på den ejendom, hvor han har levet et jævnt, muntret og virksomt liv sammen med sin kære familie.